درس ۵ از ۱۲

Arch & Kali Linux

Rolling · pacman · AUR · Security Lab

اداره درست Arch: آپدیت‌ها، اخبار، snapshot ها و desktop ها

دوره کامل · Arch 2026.11 · Kali 2026.3 (Nov 2026)

در درس پنجم چه یاد می‌گیرید

- یک برنامه نگهداری هفتگی
- اخبار Arch و مداخلات دستی
- snapshot های خودکار Btrfs با snapper + snap-pac
- بوت یک snapshot و برگشت
- desktop ها، display manager ها و Flatpak
- اصول امنیتی که Arch به شما می‌سپارد: فایروال، آپدیت‌ها، SSH
- بکاپ و نگه داشتن فهرست بسته‌ها

یک برنامه نگهداری هفتگی

#	قدم	فرمان
۱	اول اخبار را بخوانید	archlinux.org/news (یا لیست arch-announce / RSS)
۲	ارتقای کامل	sudo pacman -Syu (یا paru برای مخازن + AUR)
۳	ادغام تغییرات تنظیمات	sudo pacdiff
۴	بررسی مشکلات	systemctl --failed ; journalctl -b -p err
۵	پاک‌سازی	paccache -rk2 ; pacman -Qdtq | sudo pacman -Rns -
۶	ری‌استارت بعد از kernel/systemd/mesa	uname -r در مقابل pacman -Q linux
نکته	هفتگی ارتقا دهید، نه ماهانه	قدم‌های کوچک آسان‌تر از پرش‌های بزرگ اصلاح می‌شوند

اخبار Arch: مداخلات دستی (مثال‌هایی از 2026)

درس	خبر	تاریخ
امنیت: فوراً ارتقا دهید	php ≥ 8.5.12 / php-legacy ≥ 8.3.36 (RCE)	2026-10-21
امنیت: فوراً ارتقا دهید	ca-certificates-mozilla ≥ 3.131.1-1 (CA آسیب‌دیده)	2026-10-21
قدم‌ها را دنبال کنید	virtualbox-ext-vnc ≥ 7.2.12-2: مداخله دستی	2026-07-21
بسته‌های AUR را بازبینی کنید	حادثه فعال بسته‌های مخرب AUR	2026-06-12
مسیرها تغییر می‌کنند	varnish حالا vinyl-cache است	2026-05-25
قبل از هر Syu-	archlinux.org/news، RSS، arch-announce	چگونه

Snapshot های خودکار: snapper + snap-pac

```
[student@arch1 ~]$ findmnt -no FSTYPE /          # needs Btrfs root
btrfs
[student@arch1 ~]$ sudo pacman -S snapper snap-pac
[student@arch1 ~]$ sudo snapper -c root create-config /
[student@arch1 ~]$ sudo snapper -c root set-config TIMELINE_LIMIT_DAILY=7 \
      NUMBER_LIMIT=20
[student@arch1 ~]$ sudo systemctl enable --now snapper-timeline.timer \
      snapper-cleanup.timer
[student@arch1 ~]$ sudo pacman -S htop            # snap-pac makes pre/post snapshots
[student@arch1 ~]$ sudo snapper -c root list | tail -3
  42 | pre  |    | ... | pacman -S htop
  43 | post | 42 | ... | htop
```

بوت یک Snapshot و برگشت

```
# GRUB: sudo pacman -S grub-btrfs ; sudo systemctl enable --now grub-btrfsd
#   → 'Arch Linux snapshots' submenu in GRUB lets you boot a snapshot read-only
# systemd-boot / Limine: use limine-snapper-sync or boot from the ISO

# Undo only the changes of one pacman transaction (pre 42 → post 43):
[student@arch1 ~]$ sudo snapper -c root undochange 42..43

# Full rollback of / to snapshot 42 (then reboot):
[student@arch1 ~]$ sudo snapper -c root rollback 42
[student@arch1 ~]$ sudo reboot
# Note: /home is a separate subvolume — your files are not rolled back
```

Desktop ها، Display Manager ها و Flatpak

```
[student@arch1 ~]$ sudo pacman -S plasma-meta sddm konsole dolphin   # KDE Plasma 6.8
[student@arch1 ~]$ sudo systemctl enable sddm
# or GNOME:  sudo pacman -S gnome gdm && sudo systemctl enable gdm
[student@arch1 ~]$ sudo pacman -S pipewire pipewire-pulse wireplumber
[student@arch1 ~]$ sudo pacman -S noto-fonts noto-fonts-cjk noto-fonts-emoji \
      vazirmatn-fonts                    # Persian/Dari font
[student@arch1 ~]$ sudo pacman -S flatpak
[student@arch1 ~]$ flatpak install flathub org.libreoffice.LibreOffice
[student@arch1 ~]$ sudo pacman -S power-profiles-daemon bluez bluez-utils
[student@arch1 ~]$ sudo systemctl enable --now bluetooth
```

اصول امنیتی که Arch به شما می‌سپارد

```
# No firewall is enabled by default on Arch
[student@arch1 ~]$ sudo pacman -S ufw && sudo ufw default deny incoming
[student@arch1 ~]$ sudo ufw allow ssh && sudo systemctl enable --now ufw && sudo ufw enable
# SSH hardening
[student@arch1 ~]$ printf 'PermitRootLogin no\nPasswordAuthentication no\n' | \
      sudo tee /etc/ssh/sshd_config.d/10-hardening.conf
[student@arch1 ~]$ sudo systemctl restart sshd
# Security advisories
[student@arch1 ~]$ sudo pacman -S arch-audit && arch-audit   # known CVEs installed
# No automatic updates: you upgrade (weekly!) — never auto-upgrade a rolling system blindly
```

بکاپ و یک فهرست بسته

```
[student@arch1 ~]$ pacman -Qqen > ~/pkglist-repo.txt      # explicit, official repos
[student@arch1 ~]$ pacman -Qqem > ~/pkglist-aur.txt       # explicit, AUR/foreign
# Reinstall on a new machine:
[student@arch1 ~]$ sudo pacman -S --needed - < pkglist-repo.txt
[student@arch1 ~]$ paru -S --needed - < pkglist-aur.txt

# Snapshots are NOT backups — copy data to another disk or server:
[student@arch1 ~]$ rsync -aHAX --delete ~/ /mnt/backup/student/
[student@arch1 ~]$ sudo pacman -S borg     # deduplicated, encrypted backups
[student@arch1 ~]$ borg init -e repokey /mnt/backup/borg && borg create /mnt/backup/borg::{now} ~/
```

خلاصه و کارخانگی

- هفتگی: اخبار، pacman -Syu، pacdiff، بررسی، پاک‌سازی، ری‌استارت
- قبل از ارتقا archlinux.org/news را بخوانید (مداخلات دستی)
- snapper + snap-pac: snapshot های pre/post در هر اجرای pacman
- برگشت: بوت grub-btrfs، snapper undochange / rollback
- Arch به طور پیش‌فرض هیچ چیز را فعال نمی‌کند: desktop، فایروال، بلوتوث انتخاب شماست
- کارخانگی: snapper را روی arch1 تنظیم کنید؛ یک بسته را خراب و برگردانید؛ فهرست بسته‌ها را ذخیره کنید

تشکر از شما! 🤲

ویدیوها و PDF های رایگان: www.MyWebUniversity.com

سلایدهای این درس: MyWebUniversity.com/presentations

YouTube: @MyWebUniversity-Dari · @MyWebUniversity

وحیدالله لطفی – مؤسس و رئیس IT مای وب یونیورسیتی، و استاد علوم کامپیوتر

یاد بگیرید و به دیگران انتقال دهید